

HENKIMAAILMA

Pekka Ervastin esitelmä 29.5.1930 (Pikakirjoittanut A. H.)

Henkimaailmalla tarkoitetaan tavallisessa puhekielessä myöskin niinsanottua näkymätöntä maailmaa, jossa ihmisen sanotaan elävän kuoleman jälkeen, vainajain maailmaa. Ihmiset, jotka eivät usko ihmisen olevan olemassa kuoleman jälkeen, eivät tietysti usko, että henkimaailmaa on olemassa eikä mitään näkymätöntä maailmaa. Kun ajattelen omaa lapsuuttani ja nuoruuttani, millä kannalla uskonnolliset ihmiset olivat niin henkimaailman olemassa olo oli jotenkin epävarma, sillä useastikin ajateltiin, että kun joku kuoli ja joutui hautaan, niin hän sitten nukkui siellä kunnes herätettiin viimeisenä tuomiopäivänä. Tämä tuntui sangen materialistiselta, sillä ihmiset kielsivät henkimaailman: he eivät tahtoneet kuulla puhuttavankaan kummituksista tai mistään henkimaailman asioista. Valistus oli tuonut tiedon siitä, että kummituksia eikä henkijoukkoja ollut olemassa. Siis henkimaailmaa, jossa vainajat liikkuvat ei ollut. Tämä näkyväinen maailma on ainoa ja nyt kun ihminen kuolee ja makaa haudassa, ei häntä ole olemassa: miten hän voi olla olemassa kun hän haudassa mätänee. Mutta sitten tulee viimeinen tuomiopäivä ja silloin Jumala kaikessa viisaudessaan herättää kaikki kuolleet. Toisin sanoen: heidät luodaan uudestaan. Uudet maat ja uudet taivaat on heillä, mutta ainoastaan herätettyinä. Jos kysymme noilta uskovaisilta ihmisiltä, että mikä se meissä herätetään ylös viimeisenä tuomiopäivänä, niin he sanovat: sielumme. Mutta mikä se sielu sitten on semmoisena kuin se on tässä elämässä ja sitten kun kuolee kaikkine epätäydellisyyksiineen. Oi, ei, ei tuommoista saa kysyä eikä ajatella. Mutta minä sanon, että jos minulla ei ole kaikkia minun ominaisuuksiani mukana, niin mistä minä tiedän, että olenko itse: en ole itse jos en

tunne itseäni. Silloin sanotaan: jaa tietysti. Mutta ihminen tulee enkeliksi ja täydelliseksi olenoksi. Mutta miten minusta päästään ollenkaan jäljille, jos nyt olen huono ja epätäydellinen ja sitten kuitenkin tulen täydelliseksi enkeliksi. Missä on se ihminen, joka herätetään viimeisenä päivänä? Silloin sanotaan: ei pidä kysyä sellaisia asioita, jotka käyvät yli ymmärryksen. Ja kun perästäpäin sitten filosofoin, että mitään niin hirmuisen materialistista kuin tämä ruumis ei ollut ja kun tämä sielu eli tämän ruumiin yhteydessä, oli se kun se herätettiin, aivan toinen. Sen henki eli siitä, mistä meillä ei ole mitään tietoa. Se, mistä me tiesimme, oli ruumis. Probleemit ja kysymysmerkit jäivät jäljelle. Kirkot kielsivät henkimaailman, paitsi katolinen, joka sanoi, että kun henkilö kuolee, niin hän lähtee kiirastuleen, jossa sitten puhdistui niin, että saattoi lähteä taivaaseen tai jos ei puhdistunut, niin joutui helvettiin tai ikuisen kadotukseen. Tämä kuva kuolemanjälkeisestä elämästä ei ollut niin realistinen. Se tunnusti, että oli näkymätön maailma, johon vainajat pääsivät. Muistakaamme, että uskonnon opettaja Luther, joka on kaikella tavalla järkävä ja viisas on voinut erehtyä kun hän pyyhki kirjoituksista kaikki henkimaailmat pois, sillä merkitsee henkimaailma, enkeli, välitila ja vastaa katolisten käsitystä kiirastulesta. Voi olla että meidän koulumme opettajat, väittämättä mitään varmasti, epäilevät Lutherin käsitystä ja käännöstä. Tämä on vähä vaarallista, mutta toisekseen se on oikein, sillä opettajan täytyy sanoa, mitä ajattelee eikä puhua siitä, mistä ei ole varma.

Kun sitten rupeamme ajattelemaan henkimaailman kysymystä ja näkymätöntä maailmaa yleensä, selviää minulle mielestäni eräs sängen tärkeä seikka. Kun nyt sanottiin, että me ihmiset kuoleman jälkeen joudumme henkimaailmaan ja pidämme kiinni tuosta katolisesta käsityksestä että henkimaailma on olemassa, kun meille ilmoitettiin, että kuoleman jälkeen joudumme henkimaailmaan, niin on (tämäkin asia) ymmärrettävä, miten sinne joudumme. Kun täytyy vastata, niin tulee heti

kysymys: mikä on meidän sielumme? Jos otamme sen psykologisesti niinkuin meidän eurooppalaiset sielutieteilijät sen selittävät, niin meidän sielumme on sama kuin meidän elämämme sisältö. Jos kaikki se personallinen sisältö, joka meillä ihmisinä, järkevinä olentoina on, olisi sielu, niin mikä olisi meidän sieluelämämme? Se olisi kaikki meidän tunteemme ja ajatuksemme ja tahdonilmauksemme ja tahdon toiminta sikäli kun se kuvastuu sieluelämään, koko se sieluelämä, joka teki meidän minämme personallisuudeksi, joka oli meidän sielumme sisältö. Se oli sielu. Silloin vahvistuu se käsitys, että sielumme on se, mitä me olemme, tunnemme ja tahdomme. Mitä haluja, himoja, pyrkimyksiä, toivomuksia ja tottumuksia meillä on, se on meidän sieluelämää tai sieluamme.

Aivan oikein. Se on aivan luonnollista ja oikein ja jos me nyt sitten kuoltuamme joudumme henkimaailmaan, niin koska meidän sielumme oli juuri meidän sieluelämäämme, jossa me olimme, niin se oli juuri tämä. Sen piti joutua henkimaailmaan. Jos ihmisen pitää joutua henkimaailmaan sieluna, niin se on sitä, että ihmisen personallinen sisältö, jota nimitämme , se joutuu tähän. Ja jos näin on, niin me itseasiassa nyt jo olemme henkimaailmassa tai henkimaailma on meissä. Me olemme nyt samoja sieluja kuin kuoleman jälkeen. Jos kuoleman jälkeen olemme henkimaailmassa, niin olemme siinä nyt jo. Me kuulumme henkimaailmaan nyt jo. Ja silloin tuli tuo moinen epäily mieleen, joka perustui kaikki viimeisiin ja jokapäiväisiin ajatuksiin, että jos me joudumme henkimaailmaan sieluina ja sieluelämä on henkistä todellisuutta nyt jo, niin mikä tämä todellisuus on? Sillä eihän meidän sieluelämä ole todellista. Minä nyt sanon: ei tämä ole mitään sieluelämää; tänään se käy koulua ja huomenna tekee sitä ja sitä. Ei se ole mitään sieluelämää. Kuta enemmän vanhenemme, sitä enemmän viisastuu. Ei se ole mitään todellisuutta; se todellisuus riippuu tästä ruumiista ja sillähän ei ole mitään todellista. Epätodellista on sinun sielunelämäsi, harhaa vain. Se loppuu silloin kun ruumiisikin.

Mutta jos kerran henkimaailmaan joudumme sieluina, niin sieluelämä pitäisi olla todellista ja kun se ei ole todellista, niin emme voi joutua henkimaailmaan kuoleman jälkeen ja silloin ei ole mitään elämää kuoleman jälkeen ja joudumme protestanttiseen käsitykseen. Miten tämä on ratkaistava. Onko se todellista vai eikö?

Kaikki meidän tahtomme ja halumme ja himomme ovat epätodellisia. Siitähän aina puhutaan, että ajatukset ovat harhaan viepiä ja kuinka tahtomme ja tunteemme muuttuvat, halumme ja himomme kuolevat kun vanhenemme. Ei sitä ole mitään todellista, kaikki on epätodellista. Jos meidän sieluelämämme on näin epätodellista, niin sieluamme ei ole kuoleman jälkeen, kuolemanjälkeistä elämää tuskin on näin katsoen. Silloin ei myöskään henkimaailmaa ole.

Mikä on henkimaailma? Tuntuu, kun rupeaa loogillisesti ajattelemaan, että jos meidän sieluelämämme kulkee rinnan ruumiillisen kehityksen kanssa ja on aivan riippuvainen ruumiillisesta elämästä, niin ei se paljoakaan todista, eikä se todista, että meitä olisi olemassa kuoleman jälkeen ja henkimaailmassa. Miten tuo asia on? Mitenkä minä sen ratkaisisin nuorena? Miten tämä asia ratkesi itsestänsä. Tuo kysymys oli sangen helppo ratkaista minulle, sillä se ei ollut mikään kysymys. Minä saatoin kyllä filosofoida ja järkeillä, mutta olin aina tietävinäni jotakin muuta. Nythän on aivan loogillisesti selvää, että jos tulemme omassa sisässämme vakuutetuiksi siitä, että meidän sieluelämä ei ole niin riippuva tästä ruumiista, niin sillä on jotain omaa elämää. Silloin olisi ratkaistu kaikki. Kaikki riippuu siitä, onko meidän sieluelämä riippuva ruumiista. Mutta onko sieluelämä jotain sellaista, joka ei ole riippuva ruumiista? Silloin kysymys saa oikean luonteen, sillä silloin tietysti on olemassa kaksi todellisuutta: tämä ruumiillinen, näkyväinen todellisuus, joka meille tässä näkyväisessä maailmassa tuntuu hyvin epäiltävältä, mutta sitten myöskin joku näkymätön, henkinen todellisuus, joka voi

olla yhtä todellinen tai kenties todellisempi kuin tämä näkyväinen todellisuus.

Mitenkä tämä kysymys ratkesi minulle? Se ratkesi minulle aivan lapsuudesta lähtien sillä tavalla, että minä olin tietoinen siitä, että minun oma sieluni, minä itse olin jotakin, joka ei ollut aivan yhtä ja samaa kuin ruumis. Minä tulin jo pienenä vakuute- tuksi siitä, että ihmiset sieluina ovat ruumiista riippumattomia, toista todellisuutta. Sentähden tämä ei voinut olla minulle mikään käytännöllinen probleemi. Jos ajattelin sinne tänne, oli se ajatusvoimistelua, mutta käytännössä olin vakuutettu siitä, että mikä on näkymätöntä, on todellista ja mikä on näkyväistä on varmasti vähemmän todellista. Ja pitkin elämäni olin ollut huomaavinani, että meidän pahimmat kompastuksemme tulivat siitä ettemme aina muistaneet, että olemme itse sieluina toisia olentoja kuin ruumis. Ruumis on semmoinen, jota saa käyttää, se on niinkuin rohkea, korskea ja upea hevonen, niinkuin Platon sanoo, se on nöyrä, ihmeellinen palvelija, joka palvelee meitä ja jota voi kohdella huonosti ja hyvästi. Mutta semmoinen on ruumiimme. Minä voin kertoa pari kolme pientä havaintoa lapsuudestani, jotka jäivät mieleeni ja jotka olivat niin sanottuja psykologisia havaintoja. Ensimmäinen on hyvin varhaisilta ajoilta, se oli talvella 1878–79; myöhemmin se ei voi olla, sillä tuo kivimuuri, jossa virkamiehet asuivat Hakasalmen kadun ja Kaivokadun kulmassa, valmistui vuonna 1878 ja tämä tapahtui 1878 keväällä. En ole nyt tilaisuudessa ottamaan selvää, koska tämä talo Helsingissä valmistui, mutta minä olin siinä joko kaksi tai kolme vuotta, luultavasti olin täyttänyt kolme vuotta. Oli lunta kadulla ja kuljimme Hakasalmenkatua alas ja katselimme tätä uutta kotia ja uutta kivimuuria, joka ei vielä ollut valmis ja telineet olivat vielä kivimuurilla. Ja kun kuljin Aleksanterille päin, niin tein tämmöisen huomion: minä olin ulkopuolella itseäni, siis sitä hyvin pientä poikaa ja ulkopuolella äitiä. Minä tästä syrjästä katselin. Ylhäällä takana tunsin osaavani selvem- min ja paremmin tehdä havaintoja kuin tuossa pienessä ruumiis-

sa. Kuitenkaan en mene sanomaan, että osasin selvillä sanoilla näin ajatella, mutta muistan tunnelman ja voin sen nyt pukea sanoihin, vaikka en silloin olisi osannut. Ja se tunnelma oli tämä: tuossa kulkee pieni poika pitkin katua äitinsä rinnalla ja ai, kuinka kaunis sininen, pieni kappa tuolla pojalla oli, ja minä ihailin sitä väriä; oli kuin olisi välähdellyt semmoisiakin ajatuksia, että kyllä vissiin kaikki ihailevat tuota kappaani. Aivan semmoinen tunne oli, vaikka en voi sanoa, osasinko käyttää näitä sanoja, mutta ajatus oli selvä. Eräs toinen semmoinen tapaus, joka tapahtui monta vuotta myöhemmin – olin silloin jo 8 vuotta täyttänyt, – oli seuraava; minulla oli pieni veli, joka oli kuusi vuotta minua nuorempi, joka elää vieläkin. Me istuimme yhdessä leikkimässä lattialla ja yhtäkkiä huomasin olevani katon rajassa, mutta minä itse olin näkymättömänä: ja minä katselin sieltä katon rajasta alas näitä kahta pientä poikaa. Minä ajattelin silloin, että onpa sittenkin kummaa kun on kaksi tuossa leikkimässä, vaikka minä olin tässä, ja minä olin yksin ja tuossa on kaksi. Toista noista sanotaan minuksi, se oli minä ja toista minun veljekseni, hän on minun veljeni. Mutta eihän asia vaan ole niin, että minä olen se, jota sanotaan veljekseni ja tuo toinen se, jota sanotaan minuksi. Mutta samalla ajattelin, että kyllä se on äärettömän ihmeellistä, näin minä elän siis useammassa muodossa.

Sitten tahdon kertoa kolmannen tapauksen, joka taas tapahtui useampia vuosia myöhemmin, olin silloin neljätoistavuotias. Nyt kuului asiaan, että olin hyvin kiukkuinen lapsi. Olin aina ollut hyvin herkkä ja nopea kiivastumaan ja suuttumaan ja aina niin varmasti kuin olisi nappulaa painanut hermostuin ja raivostuin niin pian kuin luulin, että jotain vääryyttä tehtiin tai jotain valhetta. Silloin alkoi minussa kuohua enkä ollenkaan osannut hillitä itseäni. Eikä kenenkään lapsen elämä ole suojattu niin, ettei hän saisi nähdä vääryyttä tehtävän, ja väärin syytettävän. Kun nyt ajattelen lapsuuttani, niin siinä on hyvin paljon tällaista

kuohuvaa intohimoa. Kun olin neljätoistavuotias, niin tapahtui jotain, joka painoi sitä nappulaa, että nyt piti suuttua, mutta siinä samassa, ennenkuin suutuin, katselin ulkopuolelta itseäni, ei hyvin kaukaa, mutta ylhäältä jostain, ja kuulin selvästi äänen, joka sanoi: "rakas lapseni miksi suutut, eikö se ole turhaa, ethän sinä sillä saa mitään paremmaksi, ole rauhallinen aina, ei sinun tarvitse suuttua." Tuo oli minulle todella elämys. Tuo oli semmoista, jota en ennen ollut kuullut. Herranen aika kaikki ihmiset suuttuvat. En koskaan ollut kuullut, että semmoinen olisi kielletty. Olin katkismuksesta lukenut, ettei saa tappaa, mutta saihan suuttua, velvollisuushan oli suuttua. Ja jos jotain kerto-
musta tai romaania luki, niin siinä suututtiin. Oli aivan ihmeellis-
tä kun kuulin: rakas lapseni, miksi suutut. Se oli aivan selvä ääni,
joka niin sanoi, mutta ei kukaan ympärilläni sitä sanonut, se ääni
oli sisässäni. Tunsin hyvin suurta onnea ja siunausta ja sanoin:
eipä totisesti minun tarvitse enää suuttua. Tähän kuuluu pieni
paranteesi, että kuten sanoin, olin ollut erinomaisen kiukkuinen ja
hermostunut lapsi, mutta sitten ei tullut kysymykseenkään, että
olisin suuttunut, en ajatuksissani, enkä sanoissani. Sillä on ollut
niin merkillinen vaikutus minuun ja olen ollut sen jälkeen niin
onnellinen, enkä koskaan ole suuttunut. Kymmenen vuotta olin
niin ettei tullut kysymykseenkään, että mistään olisin suuttunut
tai pahastunut, mutta sitten sen jälestä tunsin, hyvin kummallista
kyllä, velvollisuudekseni joskus olla niinkuin suuttuisin. Mutta se
ei kuulu tähän. Oli niinkuin olisin säilyttänyt täydellisen lapsen
mielen kymmenestä vuodesta kahteenkymmeneenläään
vuoteen, niin että ei tullut mieleenkään, että olisi pitänyt suuttua.

Nämä kolme kokemusta otin kertoakseni, sillä nämä koke-
mukset todistavat mielestäni minulle pienestä pitäen, että
ihminen on jotain muuta kuin tämä hänen ruumiinsa. Mitä
suuttumiseen tulee niin olin aina tuntenut ruumiissani kuin veri
olisi noussut päähäni, mutta nyt kun olin tullut tietoiseksi siitä,
että se oli ruumiillista ja että minä itse olin toinen, niin nuo
suuttumiset eivät ollenkaan nousseet, minun tajuntaani. Olinhan

jo pienenä kokenut, että ihminen voi tajunnassaan olla ulkopuolella tätä fyysillistä ruumista, arvostella sitä ja nähdä muutakin maailmaa ja olla itse näkymättömänä ja aivan tuntea olevansa paikallisesti jossakin muualla. Jos materialistit tai tieteilijät tahtovat selittää, että tuo paikallisuus on harhaa, että en minä ollut katossa, en kadulla j. n. e. niin he eivät tahdo ymmärtää, että tajuntatila on aivan toista kuin tavallinen aivojen kautta ilmenevä tila. Tämmöiset kokemukset, kuten sanottu todistivat minulle, että minä ainakin – sillä en niin paljon silloin toisia ajatellut – olin toinen kuin tämä ruumis. Siitä olin oppinut, että ihmisen pitäisi olla varovaisempi ettei hän liian paljon identifioi itseään ruumiiseensa, että hän itse olisi toinen kuin tämä ruumis. Minusta itsestäni tuntuu selvältä, kun ajatellen kuolemanjälkeistä elämää, että kuolemanjälkeisessä elämässä minä saattaisin olla tämä, joka olisi seisonut ulkopuolella ruumista. Siihen aikaan ei tunnettu asioita niin paljon kuin nyt. Nyt tunnetaan jo että ihmisen sielutajunta on suurempi kuin hänen päivätajuntansa; sen myöntävät jo tiedemiehetkin. Ja jos hänen sielutajuntansa on suurempi kuin hänen päivätajuntansa niin on selvää että sielua, joka on puettu ruumiiseen, ruumis rajoittaa ja tekee pienemmäksi. Itse ihminen on henkiolento. Mutta onhan toisellaisiakin todistuksia henkimaailmasta ja tästä ihmisen sielullisuudesta. Ja minä tahdon kertoa teille muutamia semmoisia nuoruuteni muistelmia ja havaintoja, jotka todistavat minulle, että ihmisellä on sielu jo tässä näkyväisessä elämässä ja että ihmisen sielu hänen henkiminuutensa saattoi tulla häntä vastaan ikäänkuin puolitiehen. Henkimaailma on näkymätön maailma, se ei ole meidän aistiemme ulottuvilla. Sentähden materialistit huutavat: henkimaailmaa ei ole, koska emme sitä näe, ei ole mitään muuta kuin mitä näemme aisteillamme. Mutta me ajattelemme, että asia ei ole niin, vaan niin että henkimaailma saattaa tulla vastaan tänne näkyväiseen maailmaan, jos ei kaikki sitä huomaa, niin sen huomaa se, jota vastaan se tulee. Meidän kohtalomme saattaa

todistaa, että henkimaailma on olemassa, sielu on olemassa, sillä tuo näkymätön puoli saattaa tulla näkyväisesti vastaan.

Kun kerran eräänä kevättalvipäivänä kävelin Mikonkatua pitkin, se tapahtui viime vuosisadalla, mahdollisesti vuonna 1898, myöhemmin se ei ollut. Olin matkalla Hallituskadulta Kaisaniemeen päin ja yhtäkkiä huomioni kiintyi siihen, että joku vanha herrasmies tuli minua vastaan, ei aivan vastaan, mutta vastakkaiseen suuntaan. Hän tuli hiljaa kävellen ja muistan, että hänellä oli keppi kädessä. Vanha hän oli, mutta enemmän pitkä ja solakka, harmaa ja vähän kumara. Usein kulki siitä vanhoja herroja herättämättä mitään huomiota, mutta huomioni kiintyi siihen, että hän käveli suuren valon sisällä. Oli kuin suuri valoilmiö, aivan kuin hän olisi kulkenut suuren valon sisällä ja loisti niin lempeästi ja ihanasti. Siinä valossa oli erilaisia värejä, mutta se oli kuin ihanaa auringonvaloa, joka erottautui kokonaan muusta ympäristöstä. Minä ihmettelin sitä silloin. Olin jo monta vuotta ollut teosoofi, mutta silloin ei niin paljon puhuttu auroista eikä muista sellaisista, niin että se ei ollut päivän selvää. Ja kuljin eteenpäin ja katselin tätä kaunista vanhusta ja ihmettelin, että kuka se oli. Minä olin jo nuorena likinäköinen niin, että kesti aikaa ennenkuin olin niin lähellä, että saatoin nähdä hänen kasvonsa ja silloin huudahdin itsekseni: herranen aika, sehän on Sakari Topelius. Personallisesti en tuntenut Sakari Topeliusta, mutta kuvasta hänet tunsin ja ajattelin heti: hän on ollut minun lempikirjailijani lapsuudesta asti, kukapa muu loistaisi kuin enkeli kuin hän, joka on niin paljon hyvää tehnyt lapsimaailmalle ja koko Suomelle. Me sivuutimme toisemme ja se oli ainoa kerta, kun hänet fyysillisesti näin. Hän eli silloin ja se oli hänen fyysillinen olemuksensa, joka siinä kulki, mutta siinä oli minulle kouraantuntuva todistus siitä, että sielukin saattaa näkyä ja tulla tähän näkyväiseen maailmaan eläväksi meidän aisteille. Tämä on hyvin selvä ja kuvaava.

Monta vuotta varhemmin 1893, jouluaattopäivänä (jollen muista väärin, oli sunnuntai) minä olin ensimmäistä ja ainoan

kerran niisanotulla herranehtoolisella Nikolainkirkossa täällä Helsingissä. Oli paljon nuorta väkeä. Siinä oli soittoa ja saarna ja sitten minunkin piti astua alttarin eteen ja laskeuduin polvilleni. Minä en paljon välittänyt seremonioista, mutta minä olin omassa maailmassani, mutta silloin kuitenkin silmäni kiintyivät heti alttaritauluun, joka esittää, niinkuin muistatte, vaikka minä en ole sitä moneen kymmeneen vuoteen nähnyt) kun Kristus otetaan ristiltä. Kerran pienenä olin käynyt siinä kirkossa, enkä koskaan pitänyt siitä kuvasta: se oli ruma kuva, siinä oli rumaa keltaista ja se väri oli kaamea, jota vastoin vanhan kirkon taulusta pidin paljon. Siinä on muistaakseni; Jeesus siunaa lapsia. Se oli kuin olisin joutunut minulle tuttuun maahan. Siinä on kaunis väri, siinä on taivas ja minulla on semmoinen realistinen tunne, että tuo taulu on jollakin tavalla tosi. Mutta Nikolainkirkon taulua katsoessani ajattelin, että kuinka se oli surullinen. Ja samalla se koko alttaritaulu meni pilveen ja pilvi repesi, aukeni keskeltä ja sieltä läpi katselee joku ihminen, lempeä, iloinen, niinkuin voitonriemuinen, jollakin tavalla, tai sanottakoon lempeä. Hän hymyili ja katseli. En minä huomannut, kun pappi työnsi jotain suuhuni. Minä vain katselin tuota äärettömän lempeätä olentoa ja tunsin ruumiissani, että minun pitäisi seurata Häntä. Mitä on usko? Ei se ole mitään muuta kuin sitä, että minä tottelen mitä sinä sanot. Tällöinen oli tunnelma. Minä en silloin ollut lukenut mitään teosofiasta, paljon myöhemmin siitä vasta luin. Vasta kun olin lukenut muutaman teoksen ranskalaisesta okkultismista niin vasta muutamia päiviä myöhemmin tuli teosofia eteeni. Mutta kun Jeesus katseli minua näin, niin minua aivan vavistutti ja tunsin että Häntä minun täytyy seurata. Siinä henkimaailma tuli vastaan minua näkyväiseen maailmaan. Jotakin näkymättömyydestä näyttäytyi.

Samalla tavalla tapahtui vähän myöhemmin vuonna 1895 toukokuussa. Minä olin ollut Edlundin kirjakaupassa, joka oli E. Esplanaadin ja Unioninkadun kulmassa ja ostanut säästöilläni kaikki teosoofisen kirjallisuuden, mitä vaan oli. Olin tästä

hirmuisen iloinen ja mielissäni kun sain tämän paketin. Tulin ulos ja käännyin kulkemaan Esplanaadia pitkin. Oli aurinkoinen ja erinomaisen kaunis ja lämmin toukokuun päivä. Kun olin ottanut joitakin askeleita niin tuli Fabianin kadulle päin tullessa minua vastaan hyvin pitkä laiha mies puettuna munkkikaapuun, joka ylettyi aivan jalkoihin asti; laihat parrattomat kasvot. Ja kun hän tuli minua vastaan, niin minun silmäni kiintyivät häneen ja hänen silmänsä katsoivat minuun. Minä ajattelin, että mitä tämä on? Kuka tämä on? Hän oli puettu niinkuin keskiaikainen munkki tai paremmin niinkuin keskiaikainen alkemisti, viisas adeptiolento. Hänen silmänsä herätti sellaisia ajatuksia, että kuinka viisas sinä olet? ja kaikenlaista tuollaista. Sittenkun hän läheni minua, niin hän katsoi aivan noin ja silloin ihmettelin, että kuinka ei kaikki käänny häntä katselemaan. Mutta minä käännyin ja näin, että hänellä oli puukengät jalassa, jotka kopsivat katuun koko ajan. Se oli kuulunut koko ajan, mutta sitten kun hän oli mennyt ohi niin sanoin: herranen aika, kuinka eivät kaikki katsele hänen olentoaan, kun vielä puukengissä kulkee. Ja minä huomasin ettei kukaan kiinnitä häneen huomiota. Ja yhtäkkiä hän oli hävinnyt. Silloin minä ajattelin: ah, se ei ollut mikään fyysillinen olento, jota toiset ihmiset olisivat voineet nähdä, vaan henkimaailman ilmestys. Taas tuli henkimaailma vastaan. Se mikä on näkymätöntä, se lähtee näkyväistä vastaan. Henkimaailma tulee minua vastaan tässä näkyväisessä maailmassa. Se on minusta hyvin kummallinen ja hyvin opettavainen kokemus. Jos ajattelen ja muistelen niinsanottuja spiritistisiä istunnoita, semmoisia materialisationi istunnoita, joissa henki tulee näkyviin, niin on se myöskin sama asia. Ne henkimaailman asiat, jotka tulevat meitä vastaan tähän näkyväiseen maailmaan ovat muuten meille näkymättömiä, mutta voivat ilmestyä ja tulla näkyviin. En muista, olinko ollut kuin yhdessä aineellistuttamisistunnossa, mutta se oli niin opettavaista, että se oli minulle kylliksi ja minä tein hyvin tärkeän havainnon. Se oli 1900 Tukholmassa syksyllä. Istunnossa oli paljon oppineita ja hienosti

sivistyneitä ihmisiä. Ensin kaikki miehet tarkastivat vaatteet, joihin mediumi oli puettu. Vaatteet oli tumman punaista atlasta ja siihen kuului paita ja hame. Ne oli talon emännän antamat vaatteet. Niissä ei nyt siis ollut mitään, mutta lääkärit eikä herrat tahtoneet riisua mediumia alastomaksi ja pukea näihin vaatteisiin. He menivät toiseen huoneeseen ja siellä tapahtui niinkuin piti. Rouva vakuutti sieltä tultuaan, ettei hänellä ollut mitään. Siten istuimme kaikki. mediumi istui kabinetissa, jonka kolme syrjää oli kankaasta ja yksi oli aukinainen. Ja sitten alkoi henkiolento tulla ulos sieltä. Se oli nuori valkoharsokankaiseen pukuun puettu tyttö, myrttikruunu päässä. Hän pudistelee erästä vanhaa pariskuntaa, joka sanoi perästäpäin, että se oli heidän tyttärensä, joka oli kuollut 18 vuotiaana. Minä panin merkille, että kun henkiolento nousi tuosta kabinetista, niin mediumi, joka oli pieni, pyöreä saksalainen rouva, istui tuolissaan. Sitten istunto oli lopussa ja jokainen sai kirjoittaa raportin. Lääkärit rupesivat juttelemaan keskenään, että tulikohan mediumi oikein tutkituksi. He kutsuivat rouvat koolle ja kysyivät, että tarkastitteko koko ruumiin. Kyllä, sillä hän oli aivan alasti. Jaa, mutta tarkastitteko joka paikan? Ja rouvat vakuuttivat, että kyllä. Mutta sitten tohtori kuiskasi jotakin, ja rouvat kauhistuivat, että ei toki! Jaa, mutta kyllä tuommoiset rouvat voivat kätkeä jotain uskomattomiin paikkoihin. Ja siksi he sanoivat, että kun tarkastus ei ollutkaan aivan tarkka, niin ei voinut uskoa vaikka oli nähnyt. Kun mediumi oli hirveän paksu rouva ja henkiolento hyvin siro, nuori tyttö, niin minusta oli suoraa ilkeyttä kun koitettiin kieltää tämä tosi asia. Tämä vaikutti mediumiin niin, että hän tuli hirmuisen sairaaksi ja ylenantoi kaksi tuntia, sillä se otti niin kovasti hänen sydämeensä tuo epäuskoisuus. Tämä kohtelu medimeja kohtaan on hyvin tyypillistä, sillä se käy oppineitten arvolle ja ylpeydelle.

Nyt on asiat jo paljon paremmalla kannalla, siitä on jo kolmekymmentä vuotta ja nyt oppineittenkin piirissä katsellaan spiritistisiä ilmiöitä aivan toiselta kannalta kuin ennen. Se oli

hyvä kokemus minulle. Olin toisissakin istunnoissa, eikä ne olleet niin vaikuttavia kuin tämä. Tuommoisessa oikeassa spiritistisessä istunnossa tulee henkimaailma meitä vastaan tähän näkyväiseen maailmaan. Ja näissä istunnoissa tulee se kaikkia niitä vastaan, jotka ovat läsnä; se tulee joukolle, joka on samantyyppisessä mielentilassa.

Tietysti toinen tapa, millä me tulemme vakuutetuiksi henkimaailman olemassaolosta, jota se ilmeisesti on, on se tapa, mikä tulee niitten ihmisten osaksi, jotka erikoisesti itseään harjoittavat. Se on tapa, että itse ihmisinä astumme henkimaailmaan. Me itse menemme henkimaailmaan. Ja silloin me huomaamme, että henkimaailma on objektiivinen, ulkokohtainen todellisuus. Mutta samalla huomamme, että se ulkokohtainen todellisuus on toisenlainen kuin tämän näkyväisen maailman ulkokohtaisuus. Kun näemme henkimaailman sellaisena kuin se todellisuudessa on, niin huomaamme, että niitä ei voi verrata, mutta se aina intresseeraa, että voi tulla puolitiehen meitä vastaan jo ennenkuin osamme nähdä sinne henkimaailmaan, minkälaista siellä on.